

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-298/03
Бања Лука, 09.11.2004. године**

У И М Е Н А Р О Д А !

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Здравка Бајагића, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Стаке Гојковић, Стевана Савића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице С. рођ. З. Е. из Г. Р., општина Т., коју заступа Н. Х., адвокат из В., против туженог С. С., сина А. из Г. Р., кога заступа Н. К., адвокат из Т., ради плаћања супружанског издржавања, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Д. Гж-719/02 од 15.05.2003. године, на сједници одржаној 09.11.2004. године, донио је

П Р Е С У Д У

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Т. П-169/02 од 21.06.2002. године обавезан је тужени да на име издржавања тужитељице плаћа коју остварује у СР Њемачкој почев од 01.10.1999. године па убудуће док за то постоје законски услови, на тај начин што ће заостале мјесечне оброке исплатити одједном у року од 15 дана по правоснажности пресуде, а будуће до сваког 10. у мјесецу за протекли мјесец, уз накнаду трошкова спора у износу од 930,60 КМ. Преко досуђеног износа захтјев је одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Д. Гж-719/02 од 15.05.2003. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се обје нижестепене пресуде преиначе и тужбени захтјев одбије или да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију туженог тужитељица је оспорила наводе ревизије и предложила да се иста одбије.

Републички јавни тужилац није се изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитељице да јој се на терет туженог одреди супружанско издржавање у износу од 25% мјесечне пензије коју остварује у СР Њемачкој почев од 01.10.1999. године па убудуће док за то постоје законски услови или до измјене ове одлуке.

Међу странкама није спорно да је правоснажном пресудом Основног суда у Т. П-484/90 од 25.01.1991. године разведен брак између странака, закључен 1960. године и истом пресудом тужени је обавезан да на име супружанског издржавања тужитељици плаћа мјесечно по 3.500 динара почев од 11.09.1990. године па убудуће док за то постоје законски услови. Да је по жалби туженог Виши (сада Окружни) суд у Д. пресудом Гж-291/91 од 08.04.1991. године укинуо првостепену пресуду у дијелу одлуке о супружанском издржавању и у том дијелу предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Такође, међу странкама није спорно да су у браку стекли двије кћерке, С. и С., које су пунољетне и живе са својим породицама одвојено од парничних странака. Тужени рођен 1937. године и радио је у СР Њемачкој од 1973. године гдје је остварио право на пензију у износу од 588,31 EUR (прерачунато у конвертибилне марке – КМ,

износи 1.160 KM). Да се тужени након развода брака оженио М. Х. рођеном 1951. године, која је незапослена али да повременим радом остварује мјесечне приходе који су нешто мањи од његових. Да са другом супругом живи у СР Њемачкој гдје плаћа закуп стана од 150 EUR-а, а остале трошкове на име комуналних услуга, воде, електричне струје, гријања и др., нешто мање од овог износа. Тужитељица да живи у кући и на пољопривредном земљишту величине око 29 дулума коју су стекли за вријеме трајања брака. Да је тужитељици до фактичког раскида брачне заједнице 1987. године слао новац за њено издржавање и издржавање заједничке дјеце. Да је прије развода брака оболила од више болести и то: 1) хроничног дегенеративног обољења зглобова; 2) високог крвног притиска; 3) шећерне болести; 4) нестабилне *angine pectoris*; 5) инсуфицијенције коронарне артерије; 6) реуматског артритиса; 7) хроничног депресивног стања и 8) инволутивне неуростеније од којих је према налазу и мишљењу вјештака љекара др П. Р. и др Ј.-П. Ж. наступила неспособност за било какав рад и привређивање. Да је тужитељица након избијања ратних дејстава на подручју општине Т. у 1992. години, једно вријеме живјела у избјеглиштву на подручју општине Т., а сада је у кући која је заједничка имовина странака, без икаквих прихода и живи искључиво од помоћи комшија и хуманитарних организација.

Полазећи од ових утврђења нижестепени судови су закључили, да је тужени без опасности за своје издржавање у могућности да тужитељици на име супружанског издржавања плаћа 20% од своје мјесечне пензије.

Оваква је одлука правилна и законита.

Нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 354. ст. 2. тач. 13. Закона о парничном поступку (“Службени лист СФРЈ”, број 4/77 до 35/91 и “Службени гласник РС”, број 17/93 до 32/94, даље: ЗПП) на које указује ревизија туженог, да је изрека пресуде нејасна и неизвршива и да побијана пресуда нема разлога о чињеницама битним за одлуку о спору.

Изрека првостепене пресуде којом је наметнута обавеза туженом да тужитељици плаћа супружанско издржавање од 20% мјесечне пензије коју прима у СР Њемачкој, јасна је и извршива.

Тачна је тврдња ревизије туженог да у изреци првостепене пресуде није назначен назив фонда у СР Њемачкој код кога тужени прима пензију, али то не чини изреку пресуде ни нејасном нити неизвршивом. Евентуални проблеми везани за назив фонда у извршењу правоснажне пресуде отклањају се у поступку извршења ако немануту обавезу тужени добровољно не изврши.

Супротно тврдњама ревизије туженог нижестепени судови су у образложењу пресуда дали довољне и јасне разлоге о чињеницама одлучним за одлуку о спору, које као правилне усваја и овај суд.

Ни материјално право није погрешно примјењено на штету туженог када је удовољено тужбеном захтјеву на начин и у опсегу како је то одређено у изреци првостепене пресуде.

Према одредби из чл. 243. Породичног закона (“Службени лист СР БиХ”, број 21/89 и 44/89) захтјев тужитељице за плаћање супружанског издржавања би био неоснован уколико би се утврдило да је она кроз дужи период одвојеног живота, након раскида заједнице живота са туженим, потпуно самостално обезбјеђивала средства издржавања, као што тужени тврди.

Међутим, како из чињеничног стања утврђеног нижестепеним пресудама произилази да је тужитељица током одвојеног живота за вријеме рада туженог у СР Њемачкој од 1973. године само дјелимично обезбјеђивала средства за своје издржавање обрадом пољопривредног земљишта кога су стекли у брачној заједници, као и из новчаних средстава које јој је слао за њено издржавање и двоје њихове дјеце, онда је правилан закључак нижестепених судова да је кроз сво то вријеме тужитељица била економски упућена на туженог и да су у моменту развода брака били испуњени сви законом прописани услови да се тужени обавезе на плаћање издржавања.

Поготово када се имају у виду чињенице да је тужитељица у вријеме доношења пресуде о разводу брака имала преко 50 година живота и да је због више различитих болести неспособна за рад и привређивање, те да је након развода брака а након избијања ратних дејстава на подручју општине Т. једно вријеме живјела у избјеглиштву, а сада у кући коју су стекли у току трајања брака и живи од помоћи комшија и хуманитарних организација, јер како је речено није способна за обављање било каквог рада на заједнички стеченом пољопривредном земљишту.

Ревизија туженог се бави приказивањем породичних и материјалних прилика и за такво његово стање су везани приговори из ревизије којим се побија правилност другостепене пресуде. Пошто у случају туженог, а с обзиром на чињенице које су утврђене од нижестепених судова да остварује пензију од 588,31 EUR-а мјесечно (1.160 KM) од којег плаћа закуп стана у износу од 150

EUR-a, a nešto мање од овог износа и за комуналне услуге, електричну енергију, воду, гријање и др., као и да му је друга супруга незапослена али да остварује повремене мјесечне приходе мање од износа његове пензије, онда је правилан закључак нижестепених судова да су испуњени законом прописани услови из чл. 243. у вези с чл. 256. а) и 256 ц) ПЗ-а да се тужени обавезе на плаћање супружанског издржавања у оном оспегу како је то одређено у изреци првостепене пресуде.

Остали наводи ревизије нису од значаја за правилност и законитост побијане пресуде.

Побијана пресуда, према томе, нема недостатака на које се указује у ревизији туженог. Зато је ревизија одбијена као неоснована (чл. 393. ЗПП, у вези са чл. 456. ст. 1. Закона о парничном поступку - "Службени гласник РС", број 58/03 и 85/03).

Предсједник вијећа
Здравко Бајагић

За тачност отправка овјерава
руководилац Судске писарнице
Братић Душанка